

[Pürschel.]

punkt er det at foretrække at have de enkelte Overenskomster. Vi er ad de enkelte Overenskomsters Vej naaet længere, end man er naaet ved Generalakten, saa vidt jeg kan skønne, og jeg tror jo, at Generalakten er et Bevis paa det, der gælder om saa uhyre meget af Folkeforbundets Arbejde, at naar man spænder alt for vidt, saa bliver til Gengæld det, der ligger indenfor, mindre værdifuldt. Det, tror jeg, er en ganske almindelig Anke, man kan rette imod Arbejdet dernede, og jeg vil gerne have Lov til at gøre den Bemærkning, uden at dette skal opfattes som en Invitation til en stor Debat om Principperne i det hele taget dernede; det ønsker jeg ikke ved denne Lejlighed at tage op.

Men jeg vil gerne nævne en anden Ting, der blev fremdraget af Hr. Castberg under Diskussionen i Stockholm, og det var Spørgsmaalet om Domstolenes, navnlig den mellemfolkelige Domstols Stilling overfor de ikke-retlige Tvistigheder. Naar der er Tale om de retlige Tvistigheder, foreligger der jo kun til Afgørelse et Spørgsmaal, der i Hovedsagen er svarende til de Spørgsmaal, der forelægges andre Domstole; naturligvis spiller der altid et andet og et stærkt Moment ind, men i Princippet er det det samme. Men hvor der er Tale om ikke-retlige Tvistigheder, der gjorde Hr. Castberg sig til Talsmand for den Opfattelse, at Domstolen i Virkeligheden skal afsige en Slags Voldgiftskendelse uden at tage for stærkt Hensyn til, hvad der er gældende Ret, den skal træffe saadan en venskabelig Mæglingsafgørelse.

Det er Tanken i det, og ud fra denne Betragtning forstaaer man godt, at der i Norge har rejst sig de stærke Debatter, som har fundet Sted deroppe, om, hvorvidt det overhovedet er foreneligt med Landets Suverænetet at underskrive en saadan Traktat som denne.

Naar jeg fremdrager dette her, gør jeg det bevidst, fordi det synes mig, at man for ofte i den danske Rigsdag under Diskussionerne om disse Emner glider alt for let hen over en Række af de Spørgsmaal, der ligger skjult i dem. Jeg tror ikke, at Betragtningen er rigtig i det vide Omfang, hvori Hr. Castberg gjorde den gældende, og han tager da ogsaa paa andre Punkter i sit Foredrag noget Forbehold deroverfor. — Jeg kan i øvrigt ikke forlade dette uden at gøre opmærksom paa, at Hr. Castberg paa et Sted siger en Ting, som er meget interessant, naar man tænker paa de Debatter, der for nylig har fundet Sted her. Han siger: I et

moderne Kultursamfund er det en Hovedopgave for Retspolitikken mest muligt at undgaa subjektiv Vilkaarlighed i Samfundet. Det er en Udtalelse, som det ikke vil være vanskeligt at bringe til Anvendelse paa en nylig stedefunden, meget heftig og stor Debat her i Folketinget.

Jeg kommer dernæst til Spørgsmaalet om Eksigibiliteten, Gennemførelsen af de Kendelser, der afsiges. Og her kommer vi unægtelig til det svage Punkt og det, hvorom Striden let vil komme til at staa; jeg lagde ogsaa Mærke til, at den ærede socialdemokratiske Ordfører kun med stort Mishag lyttede til, hvad den ærede Ordfører for Venstre sagde om dette Spørgsmaal, efter min Mening med fuld Ret: at Betingelsen for — jeg vil gerne formulere det paa min egen Maade — at man kan erkende, at Retten er herskende i et Samfund, er, at der bag Retten staaer Magt.

Det er det, som altid er hævdet fra fransk Side med stor Klarhed og Logik, og jeg nærer ingen Tvivl om, at dette er det rette; man behøver kun at se paa Udviklingen indenfor Staterne for at forstaa, hvilken Betydning det har, at der bag Retten paa alle Punkter staaer en Magt, der gennemfører det, som Samfundet erkender er Ret.

Naar Hr. Niels Petersen i Stockholm fremhævede, hvad han naturligvis havde Ret i, at man endnu aldrig havde set en Voldgiftskendelse, der ikke var blevet efterkommet, vil jeg gerne samtidig med at erkende, at dette er rigtigt, sige, at jeg tror, man skal være varsom med herfra at slutte med Sikkerhed, at det altid vil vedblive at være saadan. Thi man maa ikke glemme, at de Tilfælde, der hidtil er gaaet til Voldgift, er gaaet dertil ud fra en fuldkommen fri Overenskomst sluttet mellem to Stater, som har haft det oprigtige Ønske at afgøre deres Mellemværende paa denne Maade, og der staaer i Hindenburgs „Formularbog“ om Voldgiftsklausuler en Ting, som er rigtig, nemlig at Voldgift er et fortræffeligt Middel, hvor det drejer sig om to Parter, der anser Voldgiften for at være det rette Middel til at naa til Afgørelse af deres Stridigheder, men det er og bliver kun et Omsvøb, hvor det drejer sig om to Parter, der ikke har denne Villie.

Og det er det, jeg gerne vil gøre opmærksom paa, at saaledes som Udviklingen er nu, maa man regne med, at Voldgiftstraktater vil blive underskrevet i stort Omfang og komme til Anvendelse overfor Tvistigheder, hvor man ikke kan paaregne, at Parterne er besjælede af denne Forhaands-